

PRAEDICAMEN- TA SCOTI. IN COMMUNI.

QVÆSTIO VNICA.

Utrum sint tantum decem generalissima?

*Eorum, qua secundum nullam comple-
xionem dicuntur; singulum, aut sub-
stantiam significat: aut quantitatē:
aut qualitatem: aut ad aliquid: aut
ubi: aut quando: aut situm esse: aut
habere: aut facere: aut pati, &c.*
Cap. 5.

IRCA hoc quæri-
tur: Vtrum sint tan-
tum decem genera-
lissima? quod non
videtur: ens diuidi-
tur in substantiam,
& accidens: in abso-
lutū, & respectiuū:

in ens per se: & in ens in alio: sed tantū
est vnum generalissimum, ens absolu-
tum, vel ens per se, vel substantia: igitur
tantum est vnum Prædicamentum, quod
est Accidens.

Negatur consequentia: quia ens per
se est vniuocum omnibus, de quibus di-
citur; & ita potest esse vnum genus: ens
per accidens, vel in alio, non est vniuo-
cum illis, quibus conuenit. Contra: si
vnum oppositorum dicitur multipliciter:
& reliquum; per Aristotel. 1. Topi-
corum: & verificat illud in omni gene-
re oppositorum: si igitur ens in subiecto
sit æquiuocum ad nouem: nõ ens in sub-
iecto erit æquiuocum ad tot: & ita erit

octodecim generalissima.

Item, dato, quod Accidens sit æqui-
uocum nouē generibus; sequitur; quod
non plus conueniant accidentia inter
se; quam vnum eorum cum substantia:
quia vtroque est tantum conuenien-
tia in aliqua voce æquiuoca: igitur non
erit conuenientior diuisio entis in sub-
stantiam, & accidens; quam in ens Quā-
do, & in ens, non Quando: quia vtro-
que vnum diuidens est vnum generalis-
simum; & reliquum diuidens æquiuo-
cum ad alia nouem genera. Sequitur
etiam; quod non sit sufficiens diuisio en-
tis in substantiam, & accidens: quia acci-
dens, cum sit æquiuocum; sumitur pro
aliquo significato: & ita fiet diuisio tan-
tum in duo generalissima.

Item, ad principale: quod per super-
abundantiam dicitur, vni soli conuenit,
per Priscianum: huiusmodi est ge-
neralissimum: igitur tantum vnum est gene-
ralissimum.

Item, omnis diuisio, & multitudo, 5. Topic.
reducitur ad vnum, quod est prius illa
multitudine: igitur si sint multa genera-
lissima; aliquod est vnum prius illis: sed
generalissimis nihil est prius: ergo nec
sunt multa.

Item, album est vnum aliquid essen-
tialiter: quia per prædeterminata, nihil
aliud significat, quam albedo: igitur est
in aliquo genere per se: & non in gene-
re

re qualitatis: quia qualitas vere prædica-
tur de omni, quod est per se in genere
qualitatis: qualitas non vere prædicatur
de albo: igitur album per se est in alio ge-
nere generalissimo. Ita conuenit argue-
re de concreto cuiusque generis acci-
dentis: igitur sunt octodecim genera
accidentium.

Item, Quale prædicatur de albo:
quæro, sub ratione cuius vniuersalis?
non Proprii: quia non conuertitur: non
Accidentis: quia non adest, & abest, &c.
Non differentia: quia non distinguit al-
bum ab alijs: non speciei specialissimæ:
quia prædicatur de differentiis speciei:
igitur sub ratione generis: & non habet
superueniens genus: igitur Quale est ge-
neralissimum: & non idem, quod Qua-
litas: quia nec habet eadē speciem: quia
nec prædicatur de eisdē: igitur est aliud
generalissimum. Quod etiam Quale sit
genus patet per Arist. 4. Topicorum do-
centem considerare genus in abstractis
per hoc; quod concretum est in concre-
to; vel non est.

Similiter: sicut albedo ad album: ita
color ad coloratum: ergo permutando:
sicut color ad albedinem: ita coloratum
ad album: sed color vel Qualitas est ge-
nus albedinis: ergo Quale est genus al-
bi. Quod etiam Quale sit aliud genus a
Qualitate, patet: quia intentiones attri-
buuntur rei, non absolute; sed vt consi-
deratur ab intellectu: sed album sub alio
modo concipitur ab intellectu, quam al-
bedo: licet sit eadem essentia: igitur po-
test esse aliud habens intentionem aliā
ab albedine.

Item, intentiones sunt per se intel-
ligibiles: quia diffinibiles: & in eis ma-
nifestum est esse aliquid superius, & in-
ferius: igitur aliquid supremum: illud
non habet superueniens genus aliquod
istorum: quia ens secundum se diuidi-
tur in hæc decem, in 5. Metaph. est igitur
ens in anima: igitur est vnum gene-
ralissimum intentionum, præter hæc
omnia.

Item, contingit intelligere non ens:
quia & significare, per Arist. 2. Post. &
in eis extratio superioris, & inferioris:
ergo aliquid supremum: illud non con-
tinetur in aliquo istorum decem: quia
nullam istorum de illo prædicatur: er-
go est distinctum generalissimum non
entium: & ita plura genera, quam de-
cem.

Item, fragmenta concipiuntur ab in-
tellecta: & in eis est superius, & infe-
rius: ergo supremum: ergo aliquod ge-
neralissimum.

Item, de omnibus istis; scilicet, in-
tentionibus; non entibus; fragmentis; ut
potest argui; intellectus componens fa-
cit compositiones de eis, quarum veri-
tatem, vel falsitatem, iudicat: vt patet:
igitur & intellectus simplex ea conce-
pit: igitur sub aliqua ratione concipien-
di: non singularis: igitur vniuersalis: igi-
tur generis, vel speciei, &c. Igitur est
in eis generalissimum: consequentia au-
tem supposita in omnibus his rationi-
bus: scilicet, quod si est superius, in eis,
& supremum, patet per Arist. 4. Meta-
ph. Verius est, quod est primo, vero pro-
pinquius: & quinto eiusdem: prius est
quod est principio propinquius. Extratio-
ne: quia aliter non esset status ascen-
dendo: sed processus in infinitum.

Item, arguitur similiter de priuatio-
nibus.

Diceretur ad hoc: quod concreta:
intentiones: non entia: fragmenta: pri-
uationes: & quæuis huiusmodi, sunt in
genere, per reductionem ad abstracta:
res primæ intentionis; entia, quorum
sunt fragmenta, & priuationes: quia cum
communiora intelligantur prius minus
communibus; oportet generalissima
esse primo intelligibilia: hæc autem nõ
sunt intelligibilia, nisi per attributionem
ad illa, ad quæ dicta sunt habere habitu-
dinem: ideo non possunt poni genera-
lissima: sed ponuntur in genere per re-
ductionem. Similiter ponitur de poten-
tia, quod est in genere per reductionem
ad actum, cuius dicitur potentia.

Contra hoc: in omnibus istis est per
se prædicatio superioris de inferiori: er-
go sub ratione alicuius vniuersalis: quia
prædicari proprie est proprium vniuer-
salis; non alterius quam generis. Argua-
tur de singulis: sicut supra argutum
est de concretis: igitur si non sit proce-
dere in infinitum in eis, erit aliquod ge-
nus non habens supraueniens genus: igi-
tur generalissimum: quia sic diffinitur
generalissimum a Porphyrio: illud nul-
li istorum decem est idem: quia non ha-
bet eadē speciem: quia nec de eisdem
prædicatur per se primo modo: igitur
est aliud generalissimum ab istis de-
cem.

Tex. 17. 3

18.

Tex. com.

15.

Cap. 6.

Tex. com.

4.

Com. 7.

Etiā

Etiam per rationem: nullum istorum decem prædicatur de suis, in quid; ergo per nullum istorum decem habet rationem generis: sed cum æque primo dicatur quodlibet de suis speciebus: sicut aliquid quod istorum decem de suis; sequitur; quod erunt æque primo genera, & non per reductionem ad aliquod istorum decem.

Similiter, quod inter qualibet prænumerata sit genus, & species, ostenditur per duo argumenta præfata de concreto. Etiam per hoc: quod de quolibet istorum contingit querere, quid; & respondere per aliquod uniuocum, quod est in plus illo, cuius queritur, quid; omne prædicatum uniuocum in quid, quod est plus subiecto, est genus per Arist. 4. Topicorum.

Quod etiam in responsione dicitur: quod oportet generalissimum esse primo intelligibile; manifeste falsum est: nisi intelligatur respectu illorum, quorum est generalissimum: quæritas enim non est primum intelligibile simpliciter; sed in suo genere: ita ponitur intentio primum intelligibile respectu intentionum specialium; & non ens respectu non entium particularium: & priuatio respectu priuationum particularium: quia si contradictio non entis, vel oppositum priuationis, prius occurrat intellectui particulari ente, & particulari habitu; sequitur; quod non ens, & priuatio, præintelligantur suis particularibus: quia ens primo ducit in cognitionem non entis: & habitus primo in cognitionem priuationis: non primo huius non entis; & huius priuationis. Sic etiam potest argui de potentia respectu actus.

De concretis, & intentionibus, non est dubium; quin sint per se intelligibilia.

Possent responderi specialiter de non ente: priuatione: & potentia: quod licet sit prædicatio, in quid, in eis, & superioris; non tamen ratio generis, & speciei: quia nullum prædicatur de pluribus differentibus specie, vel numero: quia non entium; vel priuationum; vel potentiarum, secundum suam rationem nulla est distinctio; sed tantum in habitudine ad eorum opposita.

Contra: tunc aliquid prædicatur proprie de aliquo; imo, in quid, & sub ratione nullius uniuersalis: quod non videtur:

cum prædicari de pluribus si. conueniabile cum uniuersali.

Item, hæc est vera: cæcitas non est surditas, præcise ratione significatorum: ergo priuationes distinguuntur: licet earum distinctio sit ab alio: hoc non prohibet eas esse species: sic enim species, quæ sunt in genere substantiæ, differunt per formam; quæ formæ non sunt ipsæ species.

Item, commune multis nunquam ex se distinguitur in illis: igitur priuatio non distinguitur in cæcitate, & surditate, nisi per aliqua addita, quæ cum priuatione constituunt ista in sua ratione: ergo in illis additis abundant hæc à genere: hæc igitur addita sunt differentia; licet non ita completè in essendo: sicut differentia substantiæ: ergo istæ sunt duæ species differentes.

Ad omnia obiecta de istis quinque, Concretis: Intentionibus secundis: Priuationibus: Non entibus: & Potentijs: possent responderi: quod licet hæc possint intelligi sub aliqua ratione intelligendi: & prædicari inter se sub ratione alicuius uniuersalis: & statum esse ad aliquod uniuersalissimum, quod in quantum attribuitur ei ista intentio, est diuersum ab illis decem: tamen stat tantum esse decem generalissima rerum: quia non quodlibet intelligibile: sed ens secundum se diuiditur in hæc; quinto Metaph. & ita nullum istorum est ens secundum se distinctum ab illis decem.

Contra: tunc videtur; quod Logicus considerans per se intentiones, & numerum generalissimorum tantum sub hac ratione: scilicet, quæ eis hæc intentio, generalissimum, possit applicari, deberet dicere plura esse generalissima, quam decem: quia plura istis sunt intelligibilia, quibus, in quantum intelliguntur, potest intentio attribui: licet Metaphysicus considerans ens, in quantum ens, diceret ea tantum esse decem: cuius oppositum videtur Arist. dicere dicens: singulum significare substantiā: vel qualitatem, &c. Non tantum singulum ens significare substantiam, &c.

Ad oppositum est Aristoteles.

Ad questionem dicendum: quod tantum sunt decem generalissima rerum, quorum distinctio non sumitur penes aliquid.

aliquid Logicum tantum; sed penes ipsas essentias: ipsa enim intentio, generalissimum, est tantum variata numero in illis. Unde quoad id, quod est difficultatis, questio est magis Metaphysica, quæ Logica: ideo sufficienter hic scitur; quia ita est: quamuis forte Metaphysicus debeat, vel possit scire, propter quid.

Ad primum argumentum dico, ut supra: ad primum contra hoc, dico: quod ens per se, & non ens per se: vel ens in subiecto, & non ens in subiecto, sunt contradictoria: & ideo cum negatio non negat solam vocem, sed significatum: & non potest unco actu quodlibet significatum negare; erit æquiuocum sicut affirmatio: Sed non ens in subiecto non est idem, quod substantia: nam non ens est non ens in subiecto: neque non ens per se est accidens: quia non ens est non ens per se: sed ens non per se idem est, quod accidens: & ens non in alio, idem, quod substantia: & primum non contradictori per se; nec secundum enti in subiecto.

Ad aliud potest dici: quod accidentia conueniunt in aliquo intentionali, ut attributum substantiæ, vel posterius substantiæ, in quo non conuenit accidens cum substantia. Vel potest concedi: si esset vnum nomen æquiuoce significans substantiam, & alia generalissima, ut A. æque conueniens diuisio esset entis in A. & Quando; sicut in substantiam, & accidens: quia utrobique æquiuoci, in æquiuocum, & uniuocum.

Ad tertium contra illud dico: quod æquiuocum actu importat omnia sua significata: & ideo actu ponit accidens omnia nouem genera: cum diuiditur ens in substantiam, & accidens. Cum dicitur: æquiuocum non accipitur simul, nisi pro vno significato: verum est; ab eodem intelligente: sed non minus ipsum, secundum se, omnia sua significata simul ponit: & eo modo sumitur: non autem, ut intelligitur ab vno.

Ad secundum principale dicitur: quod superlatiuum tantum vni conuenit in vno genere: & ita tantum vnum est generalissimum in vno genere: sed non simpliciter tantum vnum. Vel aliter: quod superlatiuum dupliciter dicitur; & exponitur: vno modo positue, per excessum omnium aliorum: alio modo priuatiue, per non excedi ab aliquo

alio: primo modo nullum est generalissimum simpliciter: sed tantum in aliquo genere: id est; generalius omnibus alijs in suo genere. Secundo modo quodlibet illorum est generalissimum: quia nullum eo generalius. Et illa propositio: quod per superabundantiam dicitur, &c. Vera est; ut superlatiuum exponitur positue: non ut exponitur priuatiue: quia multa possunt esse prima; ita quod quolibet illorum nihil est prius.

Ad tertium dictam est prius. Vel potest dici: quod multitudo Prædicamentorum reducitur ad vnum, quod est prima causa, quæ prior est eis; non prædicatione; sed entitate, & causalitate, & ita potest aliquid esse prius eis.

Ad aliud de concretis dico: quod essentia significata per album est in genere Qualitatis: sed illa sub hoc modo intelligendi, vel significandi, non est per se qualitas, vel in genere Qualitatis: sed per reductionem: quia scilicet est idem essentialiter albedini, quæ est per se in illo genere. Est autem in aliquo generalissimo per se; scilicet, in Quali; sed non in alio: Quale enim à Qualitate tantum differt in modo significandi; quæ differentia, licet prohibeat prædicationem vnius de altero: non tamen sufficit ad distinguendum genera, vel ad faciendum aliquid esse in diuersis generibus.

Ad aliud concedo, Quale esse generalissimum propter probationes illas; sed non aliud, quam Qualitas: Cum dicitur habet alias species dico: quod falsum est: Cum dicitur: prædicatur per se de alijs: dico: quod falsum est: quia species per se vnius, & alterius, differunt tantum in modo significandi.

Contra: Quale est generalissimum, & Qualitas est generalissimum: & hæc non sunt idem generalissimum: igitur aliud. Consequentia patet: quia circa ens, idem, & diuersum, includit contradictionem per Aristot. 10. Metaph. Secunda pars antecedentis patet: quia si essent idem generalissimum: tunc vnum prædicaretur de altero sic: Qualitas est Qualis: & vnum de speciebus alterius.

Dici potest: quod sunt idem generalissimum. Cum ostenditur, quod non: quia vnum non prædicatur de altero: dici potest: quod aliquid est idem alijs; & non prædicatur de illo propter diuersum modum significandi: quæ diuersitas, licet

ARTIC. I.

An diuisiones complexorum, & incomplexorum, sint bene tradita?

licet prohibeat prædicationem vnus de altero; non tamen sufficit ad distinguendum generalissimum, vel species diuersas. Similiter propter istum modum significandi non prædicatur vnus de speciebus alterius: nec tamen de alijs speciebus prædicatur hoc, & illud: secundum hoc; neganda est hæc: albedo est species qualis: quia & hæc, albedo est qualis: & concedendum est: quod album non est albedo: sed non est concedendum: quod sunt species alterius generis; nec alia species: quia plus requireretur ad concedendum talem diuersitatem, quam ad impediendum mutuam prædicationem de se inuicem. Cum probatur superius, ea esse diuersa genera: quia non prædicantur de eisdem: potest negari: quia eadem sunt species vtriusque: sed hoc non est illud.

Ad aliam probationem cum dicitur: intentiones attribuuntur essentia; vt intelligitur: dico: quod secundum modum intelligendi abstracti, vel concreti, non variatur secundum genus, vel speciem; licet hoc non sit illud, &c.

Summa textus.

DECEM iam Antepredicamentalisbus quaestionibus explicatis; incipit Doctor disputare circa cap. quintum Aristotelici operis de Prædicamentis in genere; circa quod quaeritur: sint tantum decem Generalissima, seu Prædicamenta? Et quod non sint tantum decem; sed vel plura; vel pauciora; nonnullis rationibus probat, quæ satis in littera patent: quibus non obstantibus concludit dicens.

Tantum sunt decem generalissima rerum: Hanc probat Aristotelis autoritate, & per argumentorum solutiones, quæ oppositum probare nitentur; & quamuis omnia iuxta Doctoris mentem videantur clara; nihilominus; quia multa ab illo concessa, & negata aliorum mentibus non quadrant; ideo de illis per nonnullos Articulos est inuestigandum.

Conclus.

OCCASIONE desumpta ex littera Aristotelis, supra quam, præsentem quaestionem fundauit Doctor; prius quam Articulos ad eam spectantes moueamus, hunc in principio mouere volumus; ne duo Antepredicamenta, quæ diuisiones appellauimus, intacta præmittentur; nam quamuis Doctor de eis non egerit; forte quia facilissima sunt; nos tamen breuiter illa transeuremus. Duas igitur diuisiones in secundo capite Antepredicamentorum Arist. assignauit; quarum prima est: eorum, quæ dicuntur, quædam dicuntur secundum complexionem; vt homo disputat; alia vero sine complexione: vt vincit; currit; homo. Leo, &c. Itaque illa dicuntur cum complexione, quæ mediante conceptu complexo exprimentur; & illa sine complexione, quæ mediante conceptu in complexo significantur.

Secunda diuisio sic se habet: eorum, quæ dicuntur; quædam dicuntur de subiecto; & in subiecto non sunt; vt genera, & species Prædicamenti substantia; (dicit enim de subiecto est superius de inferiori prædicari: sicut esse in subiecto est esse in alio; sicut accidens in subiecto; vel denominatiue de subiecto prædicari: vt sunt accidentium genera, & species) Alia sunt in subiecto, & de nullo subiecto essentialiter dicuntur: vt accidentia singularia: sicut hæc albedo, hæc iustitia; sunt enim in subiecto; sed de nullo: vt superius de inferiori dicuntur: Alia in subiecto sunt, & de subiecto quoddam essentialiter dicuntur; vt accidentia communia: v. g. charitas est in anima, vt in subiecto, mediante suo singulari, & de ipso suo singulari, vt de inferiori, essentialiter dicitur: Alia denique nec in subiecto sunt, nec de subiecto dicuntur: vt sunt indiuidua substantia; v. g. Petrus, & Ioannes; & de istis diuisionibus, & de earum finibus inquirimus in præsentibus.

Et contra primam diuisionem sit primum, in hoc articulo, argumentum: prima diuisio deservit ad cognoscendum ea, quæ sunt in Prædicamentis, ab illis, quæ in Prædicamento non sunt: quia sola entia in complexa in Prædicamento collocantur: Sed corpus animatum est quid complexum; & tamen in Prædicamento ponitur: igitur hæc diuisio inutilis est, & superflua.

Secundo, secundum Aristor. ly currit, & ly disputat, & cætera huiusmodi, sunt incomplexa: sed hoc est falsum; vt voluit Ammonius, & Villalpandæus: sunt enim complexa: ergo prima diuisio confunditur: probo minorem: nam talia verba significant actionem, & subiectum ipsius actionis: quod est complexum significare: igitur, &c.

Tertio, contra secundam diuisionem: nam secundum Philosophum, multis in locis, plures sunt modi essendi in alio: scilicet, vt pars integralis

1. Argum.

2. Argum.

3. Argum.

gralis in toto integrali: sicut manus in corpore: Secundo vt totum in partibus, ex quibus constat: Tertio, vt species in genere; seu sub genere: Quarto, vt genus in speciebus: Quinto, vt forma in subiecto: Sexto: vt effectus in virtute suæ causæ: Septimo, vt contentum in continente: sicut vinum in dolio: Octauo, vt Rex in Regno per Imperium: Nono, tandem, vt res in suo fine: sicut auarus in pecunijs: sed ex istis nouem tantum, in ista diuisione fit mentio de quarto, & quinto; & non de alijs: igitur hæc diuisio est diminuta.

Conclus.

Dicendum: prædictæ diuisiones sunt optime à Philosopho traditæ. Patet: tum ipsius auctoritate: tum etiam quia intentum huius libri est omnia, quæ in mundo sunt, ad certum numerum redigere; & quæ illorum sint in Prædicamento ponenda; quæ ab illo reiicienda nobis manifestare: sed per primam diuisionem scimus omnia, quæ sunt in mundo, esse complexa, vel in complexa; ex quibus solum incomplexa in Prædicamento collocantur; vt infra dicemus: & quia omnia, vel sunt substantia, vel accidens: & ideo necesse est scire differentiam eorum; quæ ponuntur in Prædicamento substantia, ab his, quæ ponuntur in Prædicamento accidentium; ideo secunda diuisio est assignata; quæ ad hoc deservit: ergo sunt optime, & necessario, assignatæ.

Ad primam.

Ad argumentum ad primum dico: quod corpus animatum sumitur dupliciter: vel vt representat nobis aliquod complexum; & sic falsa est minor: vel vt circumloquitur nobis aliquod incomplexum; & ita bene in Prædicamento ponitur: & concedo minorem, negando tamen consequentiam.

Ad secundam.

Ad secundum, nego minorem: nam ex primo Perihermenias cap. 3. verba simpliciter absolute sumpta nomina sunt: nomina autem res significant incomplexa: ad probationem eorum dico: quod verbum non significat subiectum actionis; sed tantum connotat illud: nullum tamen complexum dicitur; ex eo, quod connotat; sed quia complexum significat: alijs omnia concreta complexa forent: quod est falsum.

Ad tertiam.

Ad tertium nego consequentiam: nam tantum hic agitur de illis modis essendi in alio, quæ ad cognitionem Prædicamentorum conducunt: & cum tales sint solum quartus, & quintus; ideo illorum tantum meminit Aristoteles.

ARTIC. II.

An ens, quod diuiditur in substantiam, & accidens, sit diuisum immediate in decem Prædicamenta?

PARS affirmatiua aliquibus ex nostris vera videtur: vt docet Margo, seu Annotatio Mauritij super formalitates; fol. 83; probantque illam hac ratione: nam Accidens in dicta diuisione æquiualeat noue ge-

neribus; ac si illa numerarentur; ponitur enim tantum breuitatis causa: ergo ens creatum, quod diuiditur in substantiam, & accidens est immediate tantum diuisum in decem genera: ac per consequens talis diuisio est bona.

1. Nota.

Cæterum, quia hæc sententia vera est, si res explicetur; ideo pro illius intelligentia notandum primo, quod ens reale multipliciter diuiditur; vt in formalitatibus supra patet: sed ad nostrum propositum sui prima diuisio, & quæ ad nos, diuiditur secundum Doct. quodlib. 5. per quantum; quantitate perfectionis simpliciter; & non quantum; id est perfectionem simpliciter non dicens: Rursus, ens quantum; aliud infinitum, & increatum; & est Deus; aliud finitum, & creatum; & est creatura. (Licet diuisio entis in Deum, & creaturam sit prima omnium, sumptis ente secundum se; & ex natura sua: nam diuisio per quidditates intimior est, quæ per passionem; sed nos illud diuidimus secundum nostrum modum confuse concipiendi) Rursus ens reale quantum finitum aliud est ens per se, seu secundum se; aliud per accidens: vt homo albus. Tandem ens per se immediate in decem genera diuiditur. Ratio autem diuidendi ens primo per quantum, & non quantum, est: quia concipimus gradum entis communem vni uoce Deo, & creaturæ; ac per consequens debet esse communicabile: & hoc est esse quantum quantitate perfectionis: sicut e conuerso non esse communicabile est esse non quantum: vt sunt relationes diuinae. Nota tamen; quod prædictæ entis diuisiones non sunt omnes immediate; sed tantum aliquæ.

2. Nota.

Secundo notandum est: Doctore in expositione quinti Metaph. cap. 7. aliam esse diuisionem entis realis in substantiam; & accidens: & aliam in ens per se; & ens per accidens: nam diuisio in substantiam, & accidens, est diuisio entis realis, vt forte abstractit ab ente infinito, & finito: & hoc modo substantia dicitur proprie me de Deo: at vero diuisio entis in ens per se, & in ens per accidens, solum est entis finiti: præterea etiam, si prima diuisio sit entis finiti, adhuc est inter utramque maximum discrimen: nam illa, vt ait Doctor, est entis realis absolute sumpti: quia tam substantia, quam accidentia, sunt absolute entia: ista vero est entis, secundum quod respectiue consideratur; id est, comparando accidens ad substantiam: vt homo albus: vel accidens ad accidens: vt album musicum: in hoc enim sensu dicitur ens per accidens: ablata tamen comparatione, tam homo, quam albedo, sunt per se entia.

Nec ex hoc sequitur: decem genera esse formaliter respectiua; sed tantum denominatiue: sicut omnia creatura; licet sint etiam absolute; dicunt tamen dependentiam ad Deum, à quo dependent. Nec etiam sequitur: esse omnia proprie absolute: nam licet omnia Prædicamenta sint absolute; vt absolutum dicit non aliud denominare; non vero, vt absolutum dicit esse ad se; prout sumitur contra esse ad aliud.

3. Nota.

Tertio notandum: quod quando aliqui Scoti dicunt, entis diuisionem in substantiam, & accidens, esse immediate in decem genera; ly ens